

MONITOR CHIŃSKI

PAŹDZIERNIK 2017

„Monitor Chiński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Chinach, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie Europy Środkowej oraz działania zagraniczne chińskich władz lokalnych w prowincji Syczuan. Monitor opracował dr Bartosz Kowalski – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHIŃSKI

PAŹDZIERNIK 2017

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

3 października: aktywność CEFC w ramach strategii państwa? Ye Jianming założyciel prywatnej spółki CEFC China Energy wyjaśnił kupno udziałów w rosyjskim koncernie paliwowym Rosneft, jako powodowane głównie inicjatywą „Pasa i Szlaku” i silnym wsparciem ze strony chińskiego rządu. Zakup 14,16% akcji rosyjskiej spółki za 9,1 mld USD, jest dla CEFC kulminacją ekspansji na rynku energii w Azji i Europie. Rosyjska transakcja, nominalnie prywatnej CEFC, jest interesująca w kontekście niedopuszczenia do niej trójki państwowych gigantów naftowych: China National Petroleum Corp, Sinopec Group i China National Offshore Oil Co. Wartość gwałtownie rozwijającej się firmy przewodniczącego Ye, który jest m.in. doradcą prezydenta Czech, jest szacowana na 40 mld USD (229 miejsce na świecie).

6 października: Singapur podtrzymuje współpracę wojskową z Tajwanem. Pomimo presji ze strony władz ChRL i wrześniowej wizyty premiera Lee Hsien Loonga w Peknie, władze Singapuru będą kontynuować zapoczątkowany w 1975 r. Projekt Startlight.

18-24 października: XIX Zjazd Komunistycznej Partii Chin. Zjazd wpisał myśl Xi Jinpinga – „Socjalizm z Chińską Charakterystyką Nowej Ery” do statutu partii. Myśl Xi została określona jako „drogowskaz działań do osiągnięcia narodowego odrodzenia”, a co za tym idzie nieśmiertelna. Czyni to z obecnego szefa państwa, trzecim po Mao Zedongu i Deng Xiaoping, którego wkład w rozwój „chińskiego socjalizmu” jest konstytutywny. Wbrew przyjętej przez ostatnie dwie dekady metody tranzycji władzy w KPCh, Zjazd nie wskazał wyraźnie następcy Xi, co może wskazywać na ambicję sprawowania długofalowych rządów, bądź też, brak kompromisu politycznego, który będzie wypracowywany w kolejnych pięciu latach. Również wiek członków Stałego Komitetu, którzy za pięć lat przekroczą przyjętą wewnątrz partii granicę emerytalną nie predestynuje ich do przejęcia schedy po obecnym przywódcy.

XIX ZJAZD KPCH

Myśl Xi Jinpinga została wpisana do statutu partii pod hasłem „Socjalizm z Chińską Charakterystyką Nowej Ery”. W drugiej kadencji Xi, partia będzie się koncentrować na rozwiązywaniu sprzeczności w chińskim społeczeństwie a w polityce zagranicznej przyjmie bardziej zdecydowany kurs ukierunkowany na budowę mocarstwowej pozycji ChRL. Nie wskazano wyraźnie następcy obecnego szefa państwa co może świadczyć o planach przedłużenia rządów Xi poza zwyczajowe dwie kadencje.

19 października: KPCh chce zwiększyć obecność w firmach zagranicznych.

Według Qi Yu, wiceszefa Wydziału Organizacyjnego KC KPCh, z uwagi na fakt, że sektor prywatny zatrudnia 140 mln pracowników, koniecznością jest zainstalowanie organizacji partyjnej we wszystkich firmach działających w Chinach. Odsetek upartyjnienia przedsiębiorstw jest już wysoki: komórki KPCh są obecne w 71% joint-venture i 93% przedsiębiorstw państwowych.

20 października: szef chińskiego banku centralnego negatywnie o finansach.

Odchodzący ze stanowiska Zhou Xiaochun studził urzędowy optymizm towarzyszący XIX Zjazdowi, ostrzegając przed dużym ryzykiem destabilizacji finansowej i groźbie tzw. momentu Minsky'ego. Sformułowaniem tym posłużono się wcześniej w odniesieniu do mechanizmów kryzysu finansowego w Rosji w 1997 r. i światowego załamania finansowego dekadę później. We wrześniu Standard&Poor's obcięła rating Chin z AA- minus do A-plus, uzasadniając obniżkę długim okresem wzrostu liczby kredytów zwiększającym ryzyko gospodarcze i finansowe dla Chin. Podobną decyzję wydała w maju br. agencja Moody's.

1 listopada: premier Rosji Dmitrij Miedwiediew z wizytą w Chinach. Szef rosyjskiego rządu spotkał się z Xi Jinpingiem i Li Keqiangiem oraz podpisał 15 nowych umów. Miedwiediew oświadczył, że światowy system finansowy potrzebuje bardziej zrównoważonej struktury. W tym celu Rosja rozwija własny system płatniczy Karta Mir, który być może zostanie powiązany z chińskim UnionPay. Moskwa rozpoczęła działania na rzecz uniezależnienia się od amerykańskich systemów płatniczych po nałożeniu przez Zachód sankcji w czasie kryzysu na Ukrainie w 2014 r. Wizyta Miedwiediewa była związana z udziałem w 22. Spotkaniu Premierów Chin i Rosji, które odbywają się regularnie od 1996 r.

II. CHINY I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

27 września: nowa nitka kolejowa z Henanu do Europy. Kursujący od 2013 r. do Hamburga pociąg towarowy Zhengzhou-Europe Block Train będzie obsługiwał również transporty do Monachium. Licząca 10 tys. km linia Zhengzhou-Hamburg obsługuje głównie firmy z EŚW, Rosji i Niemiec, natomiast nitka monachijska ukierunkowana jest bardziej na świadczenie usług cargo dla przedsiębiorstw z Francji, Włoch, Hiszpanii i Austrii. Niebagatelne znaczenie ma również potencjał Monachium i południa Niemiec jako matecznika niemieckich potentatów samochodowych BMW, Porsche i Mercedes-Benz, którzy chcą eksportować samochody na rynek chiński również koleją. Obecnie czas transportu między Zhengzhou i Hamburgiem wynosi 12 dni; od sierpnia pociągi kursują codziennie.

2 października: otwarcie inwestycji Ten Pao na Węgrzech. Producent elektroniki z siedzibą w Hongkongu zainwestował w fabrykę w Miskolcu 14,4 mln euro; zatrudnienie znajdzie 300 osób. Firma będzie produkować przede wszystkim stacje ładowania i płytki obwodu drukowanego o planowanej wartości 100 mln USD rocznie. Sekretarz stanu w węgierskim ministerstwie spraw zagranicznych i handlu Levente Magyar poinformował przy tej okazji, że w ubiegłym roku chiński kapitał obrotowy na Węgrzech wyniósł 4 mld USD, a w ciągu sześciu lat liczba węgierskich przedsiębiorstw eksportujących do Chin wzrosła o połowę. Obecnie to 1000 firm, z czego 800 stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa. Od 2010 r. wartość węgierskiego eksportu do Chin wzrosła dwukrotnie, czyniąc z Pekinu najważniejszego partnera handlowego Budapesztu poza Europą.

3 października: przetarg na budowę linii kolejowej dużych prędkości Belgrad-Budapeszt w listopadzie? Według informacji szefa węgierskiej dyplomacji Pétera Szijjártó decyzja ta zostanie ogłoszona w czasie szczytu „16+1” w Budapeszcie. Rozpisanie przetargu wydaje się być reakcją na działania sprawdzające ze strony Komisji Europejskiej, która zarzucała niejasność procedur przetargowych i utajnienie przez Węgry szczegółów inwestycji, która w 85% będzie realizowana z funduszy chińskich.

4 października: węgierskie firmy na chińskim rynku technologii parkingowych. W czasie Węgierskiego Dnia Eksportu w Budapeszcie doszło do zawarcia kontraktu pomiędzy miejscowym producentem zaawansowanych systemów parkingowych EPS Global Zrt. i chińskim ZTE ITS, poddostawcą giganta telekomunikacyjnego ZTE. Zgodnie z umową, Węgrzy zbudują w Chinach 90 tys. miejsc parkingowych. Choć wartość projektu nie została ujawniona to poinformowano, że inwestycja uzyskała wsparcie 1,5 mld UHM (ponad 20 mln PLN) z państwowego EXIM Export Promotion Fund. EPS zawarło wcześniej umowę na budowę i zarządzanie 10 tys. miejsc parkingowych na okres 20 lat w mieście Yangzhong.

6 października: otwarcie studiów czeskich w Tianjinie. Możliwość nauki języka i kultury czeskiej zyskali studenci Tianjin Foreign Studies University. Nowy kierunek został uruchomiony przy współpracy z Uniwersytetem Karola w Pradze. Zwiększone zainteresowanie Czechami jest związane m.in. z potencjałem turystycznym; szacuje się, że Czechy odwiedzi w tym roku nawet pół miliona Chińczyków.

9-10 października: Wang Chao z wizytą na Litwie. Wiceminister spraw zagranicznych ChRL spotkał się z doradcą ds. polityki zagranicznej premiera Sauliusa Skvernelisa Deividasem Matulionisem i odbył konsultacje polityczne z wiceszefem litewskiego MSZ Nerisem Germanasem. Rozmowy dotyczyły stosunków dwustronnych, współpracy regionalnej w EŚW oraz sytuacji w Korei Północnej.

11 października: X spotkanie Narodowych Koordynatorów 16+1 w Budapeszcie. Celem spotkania było omówienie przygotowań do VI szczytu premierów krajów Europy Środkowo-Wschodniej i Chin, który odbędzie się w Budapeszcie 28 listopada br. Stronę chińską reprezentował wiceminister spraw zagranicznych Wang Chao, przedstawiciel wydziału europejskiego msz Lu Shan oraz specjalny wysłannik ds. „16+1” Huo Yuzhen. Polskę reprezentował wiceminister Marek Magierowski, który zaznaczył konieczność dążenia do synergii między działaniami „17” i projektów w ramach UE.

12 października: Serbia gotowa do podążania za chińskim przykładem. W wywiadzie udzielonym dla agencji Xinhua, prezydent Aleksandar Vučić, były premier i szef rządzącej Serbią prawicowej SNS, opowiedział się za pogłębianiem współpracy i uczeniem się od KPCh oraz przeszczepianiem niektórych rozwiązań na grunt rodzimy.

13-14 października: Wang Chao z wizytą w Macedonii. Chiński wiceminister spraw zagranicznych spotkał się osobno z prezydentem Kiro Gligorovem, premierem Zoranem Zaevem oraz Nikolą Dimitrovem. Rozmowy dotyczyły stosunków dwustronnych i udziału Macedonii w formacie „16+1”.

16 października: nowe połączenie kolejowo-morskie pomiędzy Chinami i Europą. Trasa pociągu prowadzi z Urumczy przez Kazachstan i Rosję na Łotwę. W Rydze towary będą ładowane na statki i transportowane morzem do Rotterdamie. Inauguracyjny przejazd trwał 18 dni. Liu Changlin, przedstawiciel firmy logistycznej z Xinjiangu, poinformował, że zaaranżowane w ten sposób połączenie kolejowo-morskie skraca odległość o ponad 1000 km i czas transportu z 20 do 14 dni. Natomiast Edvins Berzin CEO łotewskiej kolei Latvijas Dzelzceļš dowodzi, że transport intermodalny jest właściwie koniecznością z uwagi na fakt, że liczba kontenerów przewożonych między Azją i Europą podwaja się co roku a wydolność infrastruktury transportowej pozostaje niezmienna. Ponieważ trasa przez Brześć (Małaszewicze), którą przebywa 5000 pociągów rocznie osiągnęła już prawie maximum przepustowości, dlatego klienci będą zmuszeni szukać alternatywnych połączeń, dając szansę na przejęcie części rynku cargo przez Łotwę. Prace nad uruchomieniem regularnych połączeń trwają, choć nie wskazano jeszcze daty kolejnych pociągów.

18 października: plany współpracy Poczty Polskiej z Chinami. W ślad za zawartym we wrześniu porozumieniem z China Post, Poczta Polska ogłosiła, że zainwestuje 1 mld zł do 2021 r. Plan zakłada przede wszystkim wybudowanie w pobliżu Łodzi tzw. Centralnego Huba Logistycznego do obsługi krajowego i międzynarodowego e-commerce, w tym m.in. do koordynacji wymiany handlowej z Chinami. Według komunikatu Poczty Polskiej, firma chce przejąć obsługę przesyłek pocztowych z Chin do krajów europejskich przywożonych drogą kolejową i zawrzeć umowy z partnerami azjatyckimi oraz operatorami krajów europejskich. Na współpracę z

Pocztą Polską liczy również Grupa PKP Cargo, której prezes Maciej Libiszewski rozmawia z chińskimi partnerami o kierowaniu dodatkowych transportów przez Polskę. Jak informuje „PB” problem w tym, że z powodu modernizacji polskiej sieci kolejowej i konfliktu na Ukrainie korkują się szlaki zarówno po białoruskiej i polskiej stronie. Chociaż PKP Cargo korzysta z przejścia w Terespolu i przeładowuje towary w swoim terminalu w Małaszewiczach to spółka szuka alternatywnych punktów granicznych dla przewozu towarów z Chin. Wśród nich wymienia się m.in. przejście Siemianówka – Swisłocz; odciążyc szlaki białoruskie może również połączenie kolejowo-morskie przez Kazachstan, Gruzję, Azerbejdżan i Ukrainę. Plany PKP Cargo przewidują ponadto, że przeładunki dla Poczty Polskiej będą stanowić podwaliny dla budowy centralnego terminala przeładunkowego przy Porcie Solidarność.

20 października: polska czekolada luksusowa na chińskim rynku. Jak poinformowała spółka Cambridge Chocolate Technologies, 30 tys. opakowań – posiadającej walory kosmetyczne – czekolady Esthechoc trafi do Chin w listopadzie br. Potencjał sprzedażowy produktów firmy na rynku chińskim określa się na kilka milionów złotych rocznie.

23 października: V4 największym partnerem handlowym Niemiec. Według „FAZ” w 2016 r. wartość obrotów między Niemcami i Grupą Wyszehradzką wyniosła 257 mld euro. Natomiast wymiana handlowa Berlina z Pekinem i Paryżem, odpowiednio 170 mld euro i 167 mld euro. Z kolei na koniec ubiegłego roku wartość niemieckich inwestycji bezpośrednich w EŚW wyniosła blisko 60 mld euro. Dane te wskazują na znaczenie gospodarcze V4 dla Niemiec, świadcząc wyraźnie dlaczego z perspektywy Berlina - jak stwierdził szef niemieckiej dyplomacji Sigmar Gabriel – aktywność Chin w Polsce, Słowacji, Czechach i na Węgrzech postrzegana jest jako próba dzielenia Europy.

25 października: Chiny pod lupą czeskiego wywiadu. Według corocznego sprawozdania agencji kontrwywiadowczej BIS Chiny i Rosja, podobnie jak w latach ubiegłych, zostały wskazane jako najbardziej aktywne państwa pod względem działalności szpiegowskiej, za pomocą której osiąga się wpływy dyplomatyczne, polityczne i gospodarcze. Pod względem politycznym, operacje Chin wymierzone są tradycyjnie ukierunkowane na przeciwdziałanie wyrazom poparcia dla Tybetu i niepodległości Tajwanu. Według strony czeskiej działalność wywiadowcza Chin w Czechach ewoluuje, koncentrując się na lepszym wykorzystaniu istniejących kontaktów niż instalowaniu nowych szpiegów do wywierania wpływu na politykę wewnętrzną i zagraniczną Pragi.

25-26 października: II Spotkanie Ministrów Transportu i Forum Biznesu 16+1 w Warszawie. Przy okazji tego wydarzenia zainaugurowano działalność – powołanego w lutym br. – Sekretariatu ds. Morskich „16+1” w Polsce. W spotkaniu organizowanym przez ministra gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej Marka Gróbarczy-

ka, uczestniczyła również premier Beata Szydło, minister infrastruktury i budownictwa Andrzej Adamczyk oraz ministrowie ds. infrastruktury, transportu i żeglugi Chin oraz państw Europy Środkowo-Wschodniej. Minister Adamczyk podkreślił, że celem MIB jest poprawa dostępności portów w Gdańsku oraz w Gdyni, argumentując, że *w naszym wspólnym interesie leży przyspieszenie procesu usuwania wąskich gardeł w transporcie, szczególnie w kontekście znaczenia połączeń euroazjatyckich dla procesu włączania państw Europy Wschodniej w system gospodarczy Unii Europejskiej. Wyrazem tego jest wsparcie Polski dla rozszerzenia Transeuropejskiej Sieci Transportowej TEN-T na państwa obszaru Partnerstwa Wschodniego. Port w Gdańsku posiada bezpośrednie połączenie z Chinami i obsługuje największe statki kontenerowe świata.* Wypowiedź ta wskazuje, że ministerstwo będzie dążyć do większej konwergencji między projektami unijnymi i chińskimi. Przy okazji spotkania, minister poinformował o toczących się rozmowach z szanghajskim gigantem COSCO na temat możliwości inwestycyjnych w polskich portach. Chińska spółka (czwarta firma wśród armatorów kontenerowych na świecie) jest m.in. posiadaniem 67% udziałów w porcie w Pireusie.

III. WIADOMOŚCI SYCZUAŃSKIE

27 września: otwarcie filii China Southern Airlines w Syczuanie. Największa linia lotnicza w Azji otworzyła przedstawicielstwo w Chengdu aby silniej wykorzystać pozycję gospodarczą Syczuanu na południowym-zachodzie państwa i aktywność prowincji wzdłuż Pasa i Szlaku. Planuje się uruchomienie ekspresowych połączeń z Pekinem, Guangzhou i Shenzhen oraz otwarcie nowych połączeń międzynarodowych.

24 października-19 listopada: dni polskie w Chengdu. Promocja Polski rozpoczęła się od otwarcia studiów języka polskiego i polonoznawczych na dwóch uniwersytetach: Chengdu Institute Sichuan International Studies University i Uniwersytecie Syczuańskim, przy współpracy z Uniwersytetem Warszawskim i Uniwersytecie Łódzkim. Na przełomie października i listopada odbędą się również wystawy, koncerty, panele dyskusyjne promujące kulturę, edukację i gospodarkę polską w Chinach. Natomiast na grudzień planowana jest organizacja Polskiego Festiwalu Filmowego, stanowiącego zwieńczenie promocji Polski w Syczuanie.

27 października: spotkanie wiceszefa KPCh w Chengdu Luo Qiang z merem Montpellier Phillipem Saurem. Sekretarz Luo określił relacje obu miast jako wzorcowe dla rozwoju współpracy chińsko-francuskiej na poziomie lokalnym. Strony podpisały memorandum o międzynarodowej współpracy edukacyjnej zakładające stworzenie w ciągu pięciu lat takich instytucji oświatowych jak szkoły średnie i przedszkola. Strony podkreśliły, że działania te mają się wpisywać w schemat

współpracy edukacyjnej Chin z Unią Europejską. Montpellier jest pierwszą francuską metropolią, którą łączy z Chengdu umowa o miastach partnerskich.

28 października: wyniku w handlu zagranicznym Syczuanu. Według urzędu celnego miasta Chengdu, w pierwszych trzech kwartałach w stosunku do analogicznego okresu w 2016 r., wymiana handlowa Syczuanu w państwach położonych wzdłuż „Pasa i Szlaku” wzrosła aż o połowę (48,9%).

IV. WIADOMOŚCI Z GUANGDONGU

13 października: delegacja z Rumuni w Kantonie. Szef miejskiego biura ds. współpracy z zagranicą Liu Baochun spotkał się z Monicą Ilie, wiceburmistrzem miasta Târgoviște (centralna Rumunia). Strony rozmawiały o wielopłaszczyznowej współpracy w zakresie handlu, turystyki i edukacji.

10-13 października: targi CISMEF w Kantonie. W czasie 14. Edycji wielobranżowych targów China International Small and Medium Enterprises Fair odbył się m.in. szczyt China SME Summit, oraz ASEM Seminar dotycząca finansowania małych i średnich przedsiębiorstw. Według informacji konsulatu RP w Kantonie, w trakcie spotkania przedsiębiorcy z kraju partnerskiego targów, tj. Republiki Południowej Afryki, a także przedstawiciele Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Rozwoju Przemysłowego UNIDO prezentowali najczęściej stojące przez początkującymi biznesmenami przeszkody oraz szereg sposobów wsparcia MŚP. Polski pawilon eksponował w czasie targów głównie wyroby spożywcze, jubilerskie i kosmetyki.

24 października: Kanton stawia na pojazdy elektryczne. Według planów lokalnych władz do 2020 r. w mieście będzie się produkować 300 tys. pojazdów elektrycznych rocznie, a liczba użytkowników takich samochodów wzrośnie do 200 tys. W ubiegłym roku w Kantonie wyprodukowano 2,63 mln samochodów; liczba aut z napędem elektrycznym wzrosła o 86%. W przyszłym roku wszystkie autobusy miejskie w stolicy Guangzhou mają być napędzane elektrycznie.

25 października: Guangzhou atrakcyjne dla wielkich przedsiębiorstw. Ponad 100 firm o kapitale co najmniej 1 mld RMB (150 mln USD) zarejestrowało się w Guangdongzie w ciągu trzech pierwszych kwartałów br. Stanowi to dwukrotny wzrost w stosunku do analogicznego okresu w 2016 r.

28 października: zmiana kierownictwa KPCh w prowincji. Hu Chunhua zostanie zastąpiony przez stronnika Xi Jinpinga, dotychczasowego sekretarza w prowincji Liaoning Li Xi. Natomiast typowany dotychczas na członka Stałego Komitetu KPCh Hu Chunhua zostanie prawdopodobnie wicepremierem, co oznacza wyraźne osłabienie jego pozycji.

30 października: Shenzhen szóstym najbardziej konkurencyjnym miastem świata. Według raportu sporządzonego wspólnie przez ONZ i Chińską Akademię Nauk Społecznych, wśród 1007 metropolii będących przedmiotem analizy, globalnym liderem jest Nowy Jork. Wśród analizowanych czynników brano pod uwagę przede wszystkim innowacyjność technologiczną, ceny mieszkań, *global connectivity* i produktywność per capita. W ciągu trzech lat, za sprawą rekordowych cen nieruchomości znaczący spadek w rankingu odnotował Hongkong: z 6 na 12 miejsce. W tym samym okresie z pierwszej dziesiątki najbardziej konkurencyjnych miast świata wypadły również Szanghaj i Pekin. Kanton znalazł się w tym zestawieniu na 15 miejscu.

KOMENTARZ

1. W cieniu konsolidacji władzy przez Xi, na uwagę zasługują decyzje personalne, które mogą zwiastować zmianę akcentów istotnych obszarach działalności państwa. W aspekcie polityki zagranicznej awans Yang Jiechi, byłego ministra spraw zagranicznych i radcy stanu do Biura Politycznego wskazuje, że polityka zagraniczna Chin zyskuje takie znaczenie jak w latach 90. ubiegłego wieku, kiedy Qian Qichen, wicepremier i minister spraw zagranicznych był członkiem tego organu. Istotna dla kształtu drugiej kadencji Xi Jinpinga będzie również promocja do Stałego Komitetu Wang Huninga, byłego profesora na Fudanie, a od połowy lat 90. ideologa i propagandyisty, który wprowadzał do chińskiego dyskursu termin soft-power i jest promotorem koncepcji tzw. neoautorytaryzmu, wedle której Chiny potrzebują silnego przywódcy zdolnego do przeprowadzenia państwa przez okres trudnych podziałów i wyzwań. Dlatego można oczekiwać zwiększonej ideologizacji chińskiego dyskursu politycznego, który jak pokazał XIX Zjazd, będzie zdominowany przez hasła schińskiego marksizmu-leninizmu w celu identyfikacji i rozwiązywania „głównych sprzeczności” w łonie chińskiego ludu.
2. Deklaracja Xi Jinpinga, że Chiny są gotowe do odgrywania globalnej roli i będą „wnosić więcej do ludzkości” może oznaczać dążenie Pekinu do eksportu własnego modelu politycznego i zwiększania obecności wojskowej na świecie. Naturalnym obszarem testowania takich rozwiązań będzie dla Chin globalne Południe ergo państwa rozwijające, których Pekin jest nieformalnym liderem, tworząc multilateralne bloki w formule Chin „plus” (np. FOCAC, 16+1). Olbrzymia pewność siebie bijąca od Chin po dekadach „wyczekiwania i ukrywania własnego potencjału”, oraz zwiększająca się siła gospodarczego i kulturowego przyciągania za pomocą transmisyjnego „Pasa” (i Szlaku) będzie zatem rosnącym wyzwaniem dla państw Zachodu. Przedzjazdowa deklaracja prezydenta Serbii i szefa rządzącej

SNS Aleksandra Vučića o woli zacieśniania relacji z KPCh i podążaniu za chińskimi rozwiązaniami jest w tym względzie znamienne. Ujawnione przykłady zakulisowego budowania przez Chiny wpływów politycznych w tak odległych od siebie państwach rozwiniętych jak Australia i Nowa Zelandia oraz Czechy świadczą, że pod rządami Xi Jinpinga działania te przybrały wyraźnie na intensywności. Zdolność międzynarodowego oddziaływania Pekinu i kształtowania sytuacji międzynarodowej w ciągu ostatnich lat wyraźnie się zwiększyła, a wobec ukierunkowanej do wewnątrz polityki USA i erozji spójności UE będzie rosła w kolejnych latach.

Chociaż w zjazdowym referacie Xi Jinpinga tradycyjne zasady chińskiej polityki zagranicznej zostały utrzymane to widać, że przyjmuje się bardziej zdecydowane stanowisko: w miejsce wspierania nieingerencji w sprawy innych państw w polityce międzynarodowej, stawiany jest opór przeciwko tym którzy te zasady łamią. Taka narracja sygnalizuje zasadniczą zmianę postawy Chin w kierunku bardziej asertywnej. Wobec wzrostu potencjału gospodarczego Pekinu, działania na rzecz ochrony chińskich inwestycji na świecie będą przybierać na intensywności jednym z przykładów jest zamorska baza w Dżibuti. Dlatego Zachód musi się zmierzyć z akceptacją gracza, który posiadając określone przymioty chce się włączyć aktywnie w tworzenie biegu wydarzeń na arenie globalnej. Włączenie Chin do międzynarodowej polityki z ich potencjałem może nie okazać się pokojowe. Aktualnie papierkiem lakmusowym jest problem nuklearny Korei Północnej. W tej sytuacji kluczowe okaże się „dogadanie” Pekinu z Waszyngtonem a co za tym idzie ustalenie mechanizmów dalszych działań. Z tej perspektywy istotna będzie wizyta Donalda Trumpa w Azji, w tym w Chinach, która planowana jest na początek listopada.

3. W kontekście udziału Polski w ruchu kolejowym pomiędzy Chinami i Europą zwraca uwagę testowanie konkurencyjnego połączenia kolejowo-morskiego z Urumczy przez Rygę do Rotterdamu i rosnący potencjał dla rozwoju transportu intermodalnego. Jednak przy zakorkowanym terminalu w Małaszewiczach rozwijanie zdolności kontenerowych portu w Gdańsku (np. przy współpracy z COSCO) może przynieść ograniczone korzyści bez jednoczesnego rozwijania przepustowości własnej transportowej infrastruktury kolejowej.

W czasie warszawskiego forum, premier Szydło zapowiedziała budowę w Gdańsku Portu Centralnego z głębokowodnymi terminalami, mówiła o przywracaniu żeglowności Wisły i Odry oraz nawiązała w swoim wystąpieniu do połączenia kolejowego Łódź i Chengdu oraz rosnącej liczbie pociągów przyjeżdżających z Chin do Polski. Tymczasem na liście chińsko-unijnych projektów infrastrukturalnych na rolę beneficjenta inwestycji w obszarze transportu kolejowego wskazano Słowację, natomiast inwestycje w Polsce będą skoncentrowane przede wszystkim na rozwijaniu szlaków wodnych. Dodatkowo, według łódzkich radnych, Agencja Mienia Wojskowego wycofała się osta-

tecznie z planów sprzedażowych działki w Łodzi (zarządzanej przez Łódzką Specjalną Strefę Ekonomiczną) pod budowę chińskiego terminala przeładunkowego. W tej sytuacji przyszłość projektu hubu logistycznego zależy będzie od kompromisu pomiędzy podmiotami rządu centralnego i władzami lokalnymi, które od co najmniej dwóch lat lobbują na rzecz lokalizacji centrum przy ul. Pryncypalnej. Według łódzkiego PiS, wart 41 mln PLN teren powinien być przekazany inwestorowi, który zapewni „odpowiednie wykorzystanie cennych gruntów”. Ponieważ wydaje się, że preferencje w tym względzie będą miały spółki Skarbu Państwa, to nie można wykluczyć scenariusza, że atrakcyjną działkę przejmie Poczta Polska zapowiadająca inwestycję w centrum logistyczne w okolicach Łodzi, m.in. do obsługi przesyłek z Chin.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

